

Om digitalisering av OL

Med de siste gigantomane Olympiske leker i Pyeongchang friskt i erindringen kommer en tanke som stadig flere får inn på radaren; – Har både sommer- og vinter-OL vokst til arrangementer som har blitt så gigantiske at det blir vanskelig å få øye på den olympiske ideen? Når OL blir politikk, prestisje og gigantiske kostnader kan man lure på om det i det hele tatt finnes fornuft og gangsyn i den Internasjonale Olympiske Komiteen (IOC).

Blant de vinterleker som har vært arrangert, er det bare Lake Placid som har hatt større kostnadssprekk enn Lillehammer-lekene i 1994. Det opprinnelige budsjettet på 1,7 milliarder endte opp med en total kostnad for arrangementet på hele 11,4 milliarder norske kroner. Men dette blir småpenger i forhold til hva OL i Pyeongchang har kostet. Bare «Olympic Stadium» som tar bare 35 000 tilskuere har kostet 800 millioner å bygge og ble brukt fire ganger.

Denne olympiaden har blitt en økonomisk katastrofe for en by med 40 000 innbyggere i provinsen Gangwon, som vil få fornøynelsen av å betale 66 millioner kroner i året for vedlikehold av seks olympiske anlegg. Det mest tragiske er at beliggenheten egner seg dårlig for nordiske grener utendørs. Skiskyttere som har trent i årevis for deltakelse i OL fikk oppleve vind og værforhold som gjorde konkurransene til ren bingo, og streng kulde og tomme tribuner ga ikke akkurat OL-stemming. Nordiske grener er ikke spennende for sør-koreanere. De er mest interessert i skøyte løp og da helst som lagidrett på kortbane.

Det siste gigantomane OL

OL 2018 bør være det siste som arrangeres som et vanvittig pengesluk og på steder hvor folk lever på et eksistensminimum og har liten interesse for vinteridrett. Professor i informatikk, Kai A. Olsen, og Kjetil Haugen professor i logistikk, presenterte i Aftenposten for en tid tilbake, ideen om det digitaliserte vinter-OL. For de aller fleste sportsinteresserte foregikk ikke OL i Pyeongchang, men på TV-skjermen. Det er med dagens digitale teknikk helt uten betydning hvor bildene kommer ifra. Dette betyr at OL kan «parselleres» ut til flere land og byer. Langrenn og skiskyting kunne legges til arenaer i Norge, Sverige og Finland. Hoppkonkurransene, bob og aking til Tyskland og Østerrike, Ishockey til USA, Russland og Canada, alpint til Alpene osv. Fire/fem steder kunne få vær sin «pakke» med øvelser som i stor grad stilte samme krav til anlegg og tilpasset interessen hos publikum.

Løsning med mange fordeler

Det vil bli enklere å flytte en øvelse dersom den globale oppvarmingen gjør at vær og føreforhold gjør dette nødvendig. Man kan velge steder hvor anlegg føreforhold og eksisterer infrastruktur i form av løyper, haller, hoppbakker, skiheiser, hoteller og transportsystemer osv. vil være der allerede, og behovet for nye store og kostbare anlegg reduseres. Inntektene fra TV-selskaper og sponsorer vil også kunne økes kraftig.

Det må være en forutsetning alle øvelser koordineres i forhold til sendetid slik at du også kan gjøre opptak av det du først og fremst vil se. Scenskiftet fra skøyte løp til ishockey eller skiskyting blir som i Pyeongchang. For å skape en helhet må det se ut som om premieseremoniene skjer på samme sted, og det er det ikke vanskelig å skape digitalt. Bilder fra åpnings- og avslutningsseremonien kan se ut som de er fra samme sted – eller det kan lages en flott sending som skifter fra OL-by til OL-by.

TF

Fakta om de nye ...

Tekst: Tore Flaa

De nye AMS-målerne er elektroniske og rapporterer strømforbruket ditt hver time på døgnet. Alle husstander og bedrifter i Norge skal etter planen, ha byttet målere innen utgangen av året. Dette gir en mulighet til å prise strømmen du bruker når belastningen på nettet er størst, høyere enn strøm du bruker når belastningen er mindre. De som lurer på om strømmen kan bli dyrere enn før, kan nok oppleve at det blir resultatet, men du kan enkelt påvirke din egen strømregning ved å styre forbruket vekk fra «høysesongen».

Dette betyr ikke som noen har harselert med, at man må flytte fredagstacoen til tirsdag ettermiddag, ta middagen til lunsj og dusje før man legger seg. Det blir å sette tingene på spissen, men du kan lade el-bilen om natten og man må ikke vaske og tørke klær mens det lages middag eller mens hele familien dusjer. Det finnes også rimelige tidsur som kan styre natteremperaturen og sensorer som kan styre belysning og annet forbruk av strøm. Varmekabler ute og inne kan styres på tid og en varmeveksler i dusjen kan f.eks. gjøre at du kan bruke varmen fra varmtvannet to ganger. En god ide kan være å bytte den gamle varmtvannstanken.

Kostnad ved innstalleringen

Mange har lurt på om det også kommer en faktura på innstalleringen av den nye strømmåleren. Hafslund opplyser at installasjonen ikke skal koste deg noe som kunde. Men det er beregnet en kostnad på rundt 3500 kroner for måleren som skal installeres. For hele landet gir det en total kostnad på rundt 10 milliarder kroner. Dette vil bli lagt inn i nettleien som da vil øke og slå

ut med rundt kr. 200 pr. husstand i året pr. husstand.

Hva med strålingen fra måleren

Det er ikke uventet at innføringen av elektroniske strømmålere skaper debatt. Flere nekter å få montert nye smartmålere. – De truer både personvernet og helsen, hevder Ingrid Stella Oppebøen, talsperson for organisasjonen «STOPP smartmålere». Det skal være mulig å søke fritak for å få installert måleren, men så langt er knapt 1000 søknader innvilget, ifølge Hafslund. Det krever bl.a. en legeattest for å få en søknad innvilget og leger mener de ikke kan gi en attest for noe som ikke er attesterbart.

Miljøvernforbundet har i flere år opplyst om farene ved å holde mobiltelefonen til hodet, dette er nå allmenn kunnskap. Tidligere forsker i Telenor og universitetslektor i telematikk, Einar Flydal, sier i sin blogg at det skal ikke mer enn en feltstyrke på 1,4 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ til før kalsiumkanaler i cellene åpner seg og slipper inn alt for mye kalsiumioner i celler. Det skjer så en oksideringsprosess i cellene med kjemiske reaksjoner som er felles for mange ulike sykdommer. Motstandere av økningen av stråling fra elektroniske enheter mener at grenseverdiene som Statens strålevern går ut fra, er alt for høye. Mange land, deriblant Østerrike, har tatt inn over seg kunnskapen om den trådløse medaljens bakside, og har langt lavere grenseverdier enn vi har i Norge.

Hafslund Nett med støtte fra Statens strålevern sier at de følger alle lover, regler og pålegg, og forholder seg til de fakta som foreligger, samt råd og retningslinjer som gis fra myndighetene

som har landets fremste ekspertise på dette området. De nye automatiske strømmålerne og tilhørende kommunikasjonsutstyr tilfredsstiller alle offentlige krav og ligger langt innenfor fastsatte grenseverdier.

Noen konklusjoner

Det er ingen tvil om at nettselskapet vil få bedre overvåking og kontroll på strømmettet og kan få til en raskere utbedring av strømbrudd og en sikrere strømforsyning. Norge som skal være selvforsynt med «ren energi» og Stortinget som har vedtatt dette, har sett for seg store inntekter ved salg til land sydover i Europa, som betaler godt for slik energi. Dette betinger at man ikke får store topper i strømforbruket innenlands.

Norge har en kultur for å styre folks adferd gjennom skatter og avgifter. Ved å prisdifferensiere strømmen slik at du betaler mest når belastningen på nettet er størst, får du dyrere strøm dersom du ikke finner måter å spare strøm på og en av disse vil selvfølgelig være å flytte forbruket til «billigere» perioder. Smart. Andre fordeler er at du vil få faktura basert på nøyaktige målinger og at den nye strømmåleren vil kunne være ditt utgangspunkt for nyttige tilleggstjenester. Det argumentet som Hafslund har vært mest ivrig på å markedsføre, er selvfølgelig at du nå slipper å lese av strømmåleren en gang i måneden.

Det er verd å merke seg at det bare er nettleien som i første omgang vil kunne prisdifferensieres. Strømløse leverandørene har ikke noen mulighet til å gjøre dette før tidligst om et års tid.

/annonse:	Redaksjon:	Annonser:	Produksjon:	Web:	Oslo Syd Opplag: 28.000 Bydelsavisen for bydel Nordstrand samt Manglerud og Abildsø
VIGTOR AS Nedre Prinsdalsvei 81, 1263 Oslo Tlf. 23 16 91 40	Ans. Redaktør: Tore Flaa Dir. telefon: 23 16 91 40 E-post: tore@oslosydavisen.no	Heidi Aune Fritsch Mob.: 90 95 50 39 heidi@oslosydavisen.no	Førtrykk: Erik Nyland Trykk: Hamar Media AS	www.oslosydavisen.no	